

Forfatter: Helgesen, Poul

Titel: Udrag fra En kristelig Forligelse (1534)

Citation: Helgesen, Poul: "Skrifter af Paulus Helie 5. Bind / ved Marius Kristensen. - 1935 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab", i Helgesen, Poul: *Skrifter af Paulus Helie 5. Bind / ved Marius Kristensen. - 1935 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*, udg. af MARIUS KRISTENSEN, 1932-1948, s. 283. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-helgesen05-shoot-idm140287314778944/facsimile.pdf> (tilgået 04. maj 2024)

Anvendt udgave: *Skrifter af Paulus Helie 5. Bind / ved Marius Kristensen. - 1935 Udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab*

En kristelig Forligelse 283

messens werdskyld, ænthen aff prestens wilkaar eller oc aff messens wduortelige fantzwn wdi ceremonier, som presten lader till syne for folcket, ther wij kalde opus operatum, motte well paa noghen 5 tiid affsettis iblantt andre mennischelige meninger, saa lenge Christendoms raad ther paa sagde noget wiidere, eller oc lade huer følge sitt sind ther wdi.

Oc endog att offyrs naffn rører mange till att trycke seg emod messens werdighed, the ælste hel- 10 lige lærefædre haffue tha icke forsmaad offyrs naffn, Oc haffue fordi kaldett messen eet offyr, Christus er een tiid død, hand dør icke meer, thet bekiender ieg, men thet eniste offyr saa gott som huer dag fornyes wdi aandelige ceremonier, nar som wij aff 15 then offuerflødige oc wtømmelige mischundhedz kijlde, huer dag wdtappe ny mischund oc naade.

Tha giøre wij offyr for leffuendis och døde, nar wij paa theris wegne formanc Gud fader formedelss syn søns hellige død oc pyne, Paa thet siiste effter 20 thi alle gudelige bøner, loff och tacksigilse, rettelige kaldis [D 3 a] eet offyr, tha bør offyrs naffn synderlige att høre till messen, ther alle desse ting haffuer oc indeholder, met stor hellighed, oc mett een synderlig gudelighed.

Somme ere oc thet begærindis, att sacramentet 25 schulde ij messen wddeelis, thet er att folckett schulde berettis, Jeg tilstaar att thet war saa skickett aff Christo oc wor saa holdet i gammill tiid, Men at thet nw icke skeer, staar icke till presterne, men till 30 leegfolckett, wdi huilckett (dess wær) kierlighed er altomeget forkølet.

Then himmilsche spiising scal icke biwdis eller

trenGIS thenom i mwnden som ænthen ere wwillige eller haffue wæmmilse, Men thenom scall hwn tha icke negtis, som ere henne inderlige begærindis.

Huore kand ther nw sacrament wddeelis mett berettilse, efter thi kirckirne paa somme stæder, ere 5 nogett nær tomme, nar then tiid er kommen, att noget schulde berettis, Een partt strax the ere offuerstenckte mett wiigdt wand till dobs amyndilse, tha giøre the hiemgang før end messen begyndis, Somme gaa strax bort the haffue hørtt euangelium, 10 langt før end the høre then euangelische mening.

Oc nar presten haffuer sagt Sursum corda, oc gracias agamus, tha burde folckett att falde neder paa iorden, oc tha mett gudelige tancker oc bøner tale met Gud nar presthen noget stwnd saa gott som 15 tjendis, giør folckett inghen wmage eller hinder till att bede, Men wnder dess ænthen squaldre the paa torget, eller dricke ij krwer, dog nogett høffuiskere oc blugere, end mange som snakke oc squaldre wdi tempelett wnder then gantsche messe, Oc endog 20 att ther er icke sacra[D 3 b]mentelige teghens almyndighed emellom presten och folckett, ther icke heller war emellom alle ij gammill tiid, ther er tha hellig lerdoms, gudelige raadz oc formanings, bøners, loffs, oc tacksigilses almyndighed, Thet er fordi al- 25 myndigt som giffuer lifff, men thet er icke slmyndigt, som thenom för wden kand inthet gaffne, Fordi the som ere deelactige wdi sacramentelige teghen aldene, anamme sacramentett wfructsommelige och offte till fordømmilse, Men the som ere deelactige 30 wdi aanden, thet er, mett troen till Jesu Christi werd schyld, till hellig lerdom, gudelige bøner, loff oc